

- [fi/Ajankohtaista/Seminaarit/Turvallisuus 2.0 - valtakunnallinen turvallisuusseminaari 23.-24.1.2019 Kuopio](#) [Ohjelmakaistat 23.1.2019](#)

Turvallisuus 2.0 Valtakunnallinen turvallisuusseminaari

Keskiviikko 23.1.2019

Ohjelmakaista 1. Tietopohja, kokeilut ja mittaaminen

Bart Brandsma käsitteli työpajassaan polarisaatiota, sen tunnistamista ja siihen vaikuttamista. yhteisösovittelija Miriam Attias on hyödyntänyt näitä oppeja naapuruussovittelussa ja antoi esityksen aikana useamman käytännön esimerkin. Yleisöä pyydettiin keskustelemaan keskenään siitä, mitä omakohtaisia "me vastaa ne" –kokemuksia oli tunnistettavissa omassa elämässä. "Toisten" identiteettiä kuvaavaa kieli ja tapa usein lisää polarisaatiota siten, että vastapuoli yritetään rajata siten että hiljainen enemmistö gravitoisi kohti puhujaa. On olennaista tunnistaa ne voimat ja ajurit, jotka vaikuttavat meihin kaikkiin tällä tavoin. Siltojen rakentaminen ääripäiden välille on managerointia, hiljaisen enemmistön kohtaaminen on johtajuutta. Brandsman näkemyksen mukaan rauha on pitkä sarja konflikteja, joita käsitellään.

Sisäministeriön erityisasiantuntija **Lauri Holmström** pureutui syvemmälle kansliapäällikön lyhyesti esittelemään Sisäisen turvallisuuden tila -raporttiin, joka on osa hallituksen sisäisen turvallisuuden strategian toimeenpanoa ja ensimmäinen sisäministeriön aloittaman analysointi- ja ennakoitintyön tulos. Raportti perustuu sisäisen turvallisuuden määritelmästä johdettuihin osa-alueisiin, joita ovat: turvattomuuden tunne ja avunsaanti, rikollisuus, tapaturmat ja onnettomuudet sekä yhteiskuntarauha ja vakaus. Nämä ovat laajoja kokonaisuuksia, jotka kattavat useamman sisäisen turvallisuuden ilmiön. Sisäisen turvallisuuden ilmiöllä tarkoitetaan tässä yhteydessä saman yläkäsitteen alle jäsentyviä konkreettisia turvallisuusongelmia sekä turvallisuutta tai turvallisuuden tunnetta uhkaavia tapahtumia, kuten väkivaltarikollisuus. Ilmiö koostuu puolestaan ilmentymistä. Työssä ei ollut mahdollista tarkastella kaikkia kunkin osa-alueen alle kuuluvia ilmiöitä, vaan myös niistä valittiin keskeisimmät. Jokaisen seurattavan ilmiön kohdalla haetaan tarkempia vastauksia siihen, mitä olemassa olevat mittarit ja täydentävät tietolähteet (esim. uhritutkimukset) kertovat ilmiöstä, miten ilmiö vaikuttaa väestöön ja yhteiskuntaan (mm. kehen ja miten paljon) sekä mitkä tekijät vaikuttavat ilmiön kehitykseen ja miten tämä on näkynyt muutaman viimeisen vuoden aikana? Lisäksi raportissa on esitetty luovaan ennakoitintyöhön pohjautuva arvio ilmiön tulevasta kehityksestä ja tähän mahdollisesti vaikuttavista tekijöistä. Lähtökohtana työssä oli, että seurattavia ilmiöitä pitää voida havainnoida, selittää, ennakoida avoimien lähteiden kautta. Käytännössä se tarkoittaa avointa tilastotietoa, tutkimuksia ja selvityksiä. Lisäksi seuranta ja trendianalyysi edellyttävät mittareilta toistuvuutta. Tämä mahdollistaa sen, että sidosryhmät voivat osallistua ennakoitintyöhön sekä menetelmien että tulosten avoimeen puntarointiin. Sisäisen turvallisuuden tila raporttia tullaan päivittämään vuosittain. Lisäksi tarkoituksena on laajentaa tiedon tasoa ja päästä kansalliselta tasolta alueelliselle sekä paikalliselle tasolle. Tavoitteena on myös pystyä tarkastelemaan turvallisuutta aiempaa paremmin väestöryhmittäin.

Ohjelmakaista 2. Uusi turvallisuustieto ja ennakointi

Christopher Rowley Demos Helsingistä esitteli yhteistä ymmärrystä ja toimijuutta luovan ennakoinnin työkaluja ja kokemuksia. Ennakointi on järjestelmällistä tulevaisuuksien tarkastelua. Rowleyn mukaan ennakointi on tärkeää, koska se luo toimijuutta, mahdollistaa vastuullisen toiminnan ja luo yhteisöllisyyttä sekä yhteisiä käsityksiä. Ennakoinnin työkaluihin kuuluu muun muassa toimintaympäristöanalyysi (trendit, heikot signaalit) ja skenaariotyöskentely. Visiot ovat tärkeitä kuvauksia toivottavista tulevaisuuksista eli mitä päämäärää kohti haluamme työskennellä. Skenaariotyöskentelyn kautta on mahdollista rakentaa polkuja toivottaviin tulevaisuuksiin.

[Christopher Rowley: Yhteiskehittävä ennakointi - Työkaluja turvallisuuden tulevaisuuteen](#)

Professori **Sirpa Virta** Tampereen yliopistosta kertoi KOREHA-hankkeesta, jossa tarkastellaan yksilön mukautumiskyvyn, resilienssin, rakentumista osana suomalaisen yhteiskunnan kokonaisturvallisuutta. Tutkimusraportti, Kokonaisresilienssi ja turvallisuus – tasot, prosessit ja arviointi, julkaistaan 7.2.2019. Lisäksi Virta tarkasteli resilienssi -käsitteen soveltumista sisäisen turvallisuuden ilmiöiden yhteyteen. Resilienssi liittyy ennen kaikkea häiriötilanteisiin varautumiseen ja niistä toipumiseen. Sisäisen turvallisuuden näkökulmasta resilienssi liittyy yhteiskunta, yhteisöt ja yksilöt muodostavat hyvän toimintaympäristön (ennustettavampi, yhteistyökykyinen ja –haluinen). Resilienssin kasvattamisen strategiseksi päämääräkseen otava turvallisuuspolitiikka keskittyy kuitenkin ennen kaikkea reaktiiviseen turvattomuuksien seurausten kestämiseen tai sietämiseen eikä turvallisuuden ennakoivaan kasvattamiseen toimenpitein, juurisyihin vaikuttamalla. Vain molemmat näkökulmat huomioimalla pystymme Virran mukaan tuottamaan toivottuja lopputuloksia monimutkaistuvien ongelmavyöhtien maailmassa.

[Sirpa Virta: Yhteiskunnan ja yksilön resilienssi](#)

Tutkija **Heikki Laurikainen** Suomen Pelastusalan Keskusjärjestöstä kertoi, että kyselyiden mukaan maaseudun asukkaita huolestaa erityisesti poliisipalveluiden saatavuus. Vaikka maaseutua pidetään pääasiassa turvallisena asuinympäristönä, jossa on hyvä yhteishenki ja erilaisiin häiriötilanteisiin on varauduttu, niin on asioita, kuten perheväkivalta, joihin puuttumiseen kuitenkin tarvitaan poliisia. Pelastuspalveluiden osalta keskeisessä asemassa ovat sopimuspalkokunnat. Laurikainen toi esiin, että maaseudun asukkaista yli puolet on tyytymättömiä teiden kuntoon, mikä on turvallisuusriski tien käyttäjille sekä onnettomuuksia aiheuttavana että pelastajien paikalle pääsemistä hidastavana seikkana. Sähkön toimitusvarmuudessa on sen sijaan tapahtunut positiivista kehitystä. Sisäministeriön alaisuuteen on tammikuussa 2019 perustettu harvaturva -asiantuntijaverkosto maaseudun ja harvaan asuttujen alueiden turvallisuuden edistämiseksi.

[Heikki Laurikainen: Turvallisuus 2.0](#)

Ohjelmakaista 3. Digitaalinen verkostotyö

Ylikomisario **Jari Taponen** Helsingin poliisilaitokselta kertoi turvallisuustyön kehittämisestä teknologian avulla. Esimerkkinä Taponen käytti Puhoksen ostoskeskusta, jossa pilotoitiin Unity-projektilla vastakkainasettelun hillitsemistä käyttämällä ongelmanratkaisualustaa. Taponen kertoi, että keskeisimpiä kokemuksia ongelmanratkaisualustan käytöstä oli tietojen vaihtamisen nopeutuminen, poliisin ja kansalaisten yhteistyön paraneminen sekä luottamuksen rakentamisen tehostuminen. Haasteina Taponen mainitsi tiedon ja alustan hallinnoinnin sekä tietojen mahdollisen väärinkäytön.

Tarkastaja **Sari Samula** sisäministeriöstä esitteli TUOVI -portaalin, joka on tarkoitettu sisäisen turvallisuuden asiantuntijoiden ja toimijoiden verkostokäyttöön. Portaalin valmistelu perustuu sisäisen turvallisuuden strategian toimenpidekokonaisuuteen kahdeksan, jonka mukaisesti perustetaan sisäisen turvallisuuden palveluväylä vuorovaikutteiseksi yhteistyöalustaksi, jonka valmistelun ja ylläpidon päävastuu on sisäministeriöllä. Portaali valmisteltiin laajalla yhteistyöllä palvelumuotoilun keinoin Valtiokonttorin D9-tiimin avustamana.

[Sari Samula: TUOVI sisäisen turvallisuuden portaali](#)

Käyttöliittymäsuunnittelija **Saila Kurtti** Ambientialta opasti osallistujat portaalin sisäänkirjautumiseen. Seminaarin aikana portaaliin kirjautuikin yli 60 käyttäjää, joista osa suunnitteli perustavansa oman työtilan projektilleen Tuoviin.

Portaalityöpajassa kuulosteltiin käyttäjien ajatuksia ja kokemuksia työtilan toimivuudesta sekä ideoita Tuovin kehittämiseen jatkossa vastaamaan käyttäjien tarpeita. Mukana työpajoja vetämässä olivat Väestöketerikeskuksen D9-tiimistä jo portaalin suunnitteluvaiheessa mukana olleet **Sirpa Fourastie** sekä **Laura Järveläinen**. Tärkeät kehittämisideat ja korjausehdotukset kirjattiin ylös ja niihin pureudutaan portaalin jatkokehittämistyössä.

Ohjelmakaista 4. Turvallisuussuunnittelu 2.0.

Maakunnan turvallisuustyön organisointia Kanta-Hämeessä esittelivät projektipäällikkö **Marjo Lindgren** sekä pelastuspäällikkö **Petri Talikka**. Tavoitteena on, että Kanta-Hämeessä asuu maan onnellisimmat asukkaat ja se on turvallisin maakunta. Kanta-Häme on lähtenyt kokoamaan olemassa olevien rakenteita hyödyntäen maakunnallista turvallisuusfoorumia, jossa käsitellään kokonaisvaltaisesti turvallisuuteen liittyviä asioita eri kokoonpanoissa. Foorumin toimintaa tukee ja koordinoi sihteeristö. Kokonaisvaltaisuus ja yhteistyö ovat tärkeitä nykyajan kompleksisessa maailmassa, jossa pirullisia ongelmia on vaikea ratkoa yksin. Myös alati niukkenevat resurssit edellyttävät viranomaisten tekevän yhteistyötä niin keskenään kuin muiden keskeisten toimijoiden kuten järjestöjen kanssa. Toimijoiden erilaisten taustan ja lähtökohtien vuoksi työ on aloitettu yhteisen kielen löytämisellä. Työtä ajaa eteenpäin

vilpityn halu ymmärtää toisten lähtökohtia ja näkökantoja. Yhteistyö on tiivistynyt koko ajan, ja sitä halutaan jatkaa maakuntaudistuksen lopputuloksesta huolimatta.

[Marjo Lindgren ja Petri Talikka: Turvallisuustyön organisointi Kanta-Hämeessä](#)

Paloinsinööri **Ville Leinonen** kertoi kansallisen riskiarvion hyödyntämisestä alue- ja paikallistason työssä. Vuoden 2015 kansallinen riskiarvion jälkeen tehtiin vuonna 2016 Pohjois-Karjalan maakunnan riskiarvio, ja arvioitiin samalla varautumisen tasoa eri häiriöihin. Riskeistä käsiteltiin kaikki: kirjoitettiin maakunnalliset skenaariot Pohjois-Karjalan valmiusryhmän jäsenien avulla, arvioitiin riskin taso kolmiportaisesti ja määriteltiin varautumisen taso. Itä-Suomen aluehallintovirasto antoi pelastuslaitoksille vastuun järjestää uuden alueellisen riskiarvion tekeminen. Pohjois-Karjalan maakunnan riskiarviota käytettiin uuden, Itä-Suomen pelastuslaitoksen tekemän alueellisen riskiarvion pohjana. Keskeisimmiksi riskeiksi nousivat vedenjakelun häiriö ja laajat yhtäaikaiset metsäpalot. Kunnat käyttävät alueellista riskiarviota valmiussuunnittelun tukena. Kansallista riskiarviota on hyödynnetty harjoitusten suunnittelussa ja käytetty suuronnettomuusharjoituksessa. Käytännössä on pystytty kohdentamaan varautumista sinne, missä on huomattu parantamisen varaa.

[Ville Leinonen: Turvaamme askeasi](#)

Rikossentorjuntaneuvoston erityisasiantuntija **Markus Alangon** mukaan asukkaille suunnatut kyselytutkimukset tuovat arvokasta lisäinformaatiota turvallisuustyön pohjaksi viranomaisten tietojen, kuten poliisin tilastojen rinnalle. Rikossentorjuntaneuvoston valmisteleman kyselytutkimuksen avulla selvitetään ihmisten kokemuksia ja näkemyksiä mm. rikoksista ja järjestyshäiriöistä, turvattomuudesta sekä onnettomuuksista ja tapaturmista. Taustatekijöiden, kuten iän, sukupuolen ja asuinalueen avulla voidaan vertailla, miten näkemykset eroavat eri väestöryhmien ja asuinalueiden välillä, mikä on tärkeää tietoa toimia suunniteltaessa. Kysely voidaan toteuttaa verkossa tai postitse. Projektipäällikkö **Jani Voutilainen** kertoi Turun kaupungin toteuttaneen kyselyn vuosina 2016 ja 2018. Kyselyillä saadaan kaupungin johdolle lisää tietoa päätöksenteon tueksi. Havaittiin, että rikostilastot ja turvallisuuskyselyn tulokset eivät suoraan korreloi tai ole kausaalisessa suhteessa. Alueet, joilla oli tapahtunut tilastojen mukaan eniten henkeen ja terveyteen kohdistuvia rikoksia, eivät olleet samoja, joissa koettiin eniten huolta rikoksista. Havaintoja geokoodaamalla selvitettiin muun muassa huumeiden kaupustelupaikkoja sekä paikkoja, joissa tapahtuu eniten liikenneonnettomuuksia. Kyselyistä nousi esille myös uusia kehitysehdotuksia ja ratkaisuja turvallisuuden parantamiseksi.

[Markus Alanko: Turvallisuuskysely](#)

[Jani Voutilainen: Turvallisuuskysely Case: Turku 2018](#)

Ohjelmakaistojen esitysten jälkeen seminaarivierailta oli mahdollisuus verkostoitua Brella-sovelluksen avustuksella järjestetyillä turvallisuustreffeillä sekä myöhemmin samana iltana Kuopion kaupungin iltavastaanotolla Kuopion kaupungintalolla.